

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Deres referanse:
Vår referanse: Espen Eidsvåg

Bergen, 2023-11-02

Forebygging av flom- og skredfare

Vi viser til innspillsmøte på Hamar den 27. oktober 2023. Vi sender med dette våre skriftlige innspill knyttet til stortingsmeldingen.

Forebygging virker

Det gjøres allerede mye godt arbeid innen forebygging av skred og flom i Norge, og dette må vi bygge videre på. Det siste året har vi sett en rekke eksempler på at forebygging mot flom- og skredfare har svært god effekt.

- I bygdene Fåvang og Kvam er det etablert flomvoller i 2016. Under ekstremværet Hans i august 2023 bidro disse vollene til å redde verdier for 100 millioner kroner¹. Dermed er kostnaden for tiltakene nesten spart inn etter bare en flomhendelse.
- Ved Sehlsgardane i Ål kommune ble det for noen år siden etablert en skredvoll. Under Hans gikk det et jordskred som trolig kunne gjort stor skade, men som i stedet ble ledet trygt bort fra bebyggelsen. Vollen gjorde jobben.
- I vinter gikk det et stort snøskred mot et pågående anleggsarbeid under Pollfjellet i Troms og Finnmark. Som følge av lokal skredvarsling hadde anlegget allerede blitt stengt ned og sikret. Dermed fikk skredet minimale konsekvenser.
- På formiddagen den 8. august gikk det et flomskred tett på et hus i Hol kommune. Siden det fantes detaljerte skredfarekart for området, kunne kommunen raskt vite hvilke områder som måtte evakueres. Den evakueringen reddet kanskje liv, for i løpet av det neste døgnet gikk det ytterligere åtte skred innenfor en kilometers radius.

Vi kan bli enda bedre på forebygging

Det gjøres mye godt arbeid med forebygging av flom- og skredfare i Norge, men det er fortsatt potensiale for mye forbedring.

- Fortsatt **kartlegging**. Det er utført en del detaljkartlegging av skred i bratt terreng og flom i større vassdrag. Dette må vi fortsette med, for vi har mye igjen før all bebyggelsen i Norge er kartlagt. I tillegg trengs det mer kartlegging av flom i små og

¹ <https://www.tv2.no/nyheter/innenriks/her-sparte-kommunen-millioner-pa-a-vaere-forberedt/15971051/>

bratte vassdrag og kunnskap om hvordan vi skal kartlegge faren for overgangsprosesser mellom flom og skred. Etablerte veiledere kan med fordel gjøres enda mer juridisk bindende som standarder, for å sikre lik kvalitet på all kartlegging, ikke bare det som skjer i statlig og kommunal regi.

- Mer og bedre **sikringstiltak**. Sikring mot flom og skred bidrar ikke bare til økt trygghet, men er også økonomisk smart! Menon Economics anslår at hver krone brukt på forebygging mot flom og skredfare sparer samfunnet for inntil 6 kroner². Samtidig må vi sørge for sikringen har god kvalitet så den virker etter hensikten. Det er i dag få miljøer med tilstrekkelig kompetanse knyttet til sikring for en del skredtyper. Vi trenger tydelige krav til denne typen leveranser, gjerne i form av juridisk bindende standarder heller enn veileder. På denne måten kan man ivareta at det blir god kvalitet på sikringen som bygges.
- Tilrettelegging for **lokal varsling**. Når man gjør kartlegging av fare for flom og skred, så vil det avdekkes utsatte områder som ikke lar seg sikre med fysiske tiltak innenfor en standard nytte/kost-vurdering. Da kan man ta i bruk lokal varsling av flomfare og skredfare for å være klar hvis faren øker. Vi har god regional varsling av flom- og skredprosesser gjennom Varsom. Men vi kan også i større grad ta i bruk lokal varsling både for flommer i små vassdrag og for bebyggelse som vi vet ligger skredutsatt til. For eksempel førte vår lokale skredvarsling forrige vinter til evakuering av skredutsatt bebyggelse i Tromsø. På samme tidspunkt tok et snøskred livet av to personer på Reinøya, bare 10 km unna området vi varslet for. Dersom det hadde vært lokal skredvarsling også for skredutsatt bebyggelse på Reinøya er det god grunn til å tro at disse livene kunne vært spart. Myndighetene må legge til rette og bidra med klare rammer for hvordan lokal skredvarsling skal bestilles og utføres. Og så skal vi i bransjen gjøre vårt beste for å få til gode prosjekter sammen med lokale aktører.
- Bred koordinering av **akuttberedskap**. Når flom og skred rammer er det mange aktører i sving. Totalberedskapen i Norge er avhengig av blant annet stat, kommuner, nødetater, frivillige og næringslivet³. Der og da gjør alle sitt ytterste. Men mange er usikre på hvordan de skal håndtere hendelsene, og vi opplever stort sprik i praksis både fra sted til sted og mellom ulike offentlige etater. Vi etterlyser tydeligere roller, mer øvelser og bredere involvering av ulike aktører innen akuttberedskapen i Norge.

² <https://www.menon.no/det-lonner-seg-a-forebygge/>

³ «Det er behov for å utvikle et *partnerskap* mellom næringslivet og myndighetene for beredskap og krisehåndtering» Kap 2.2.4, NOU 2023:17 Nå er det alvor. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-nou-202317-na-er-det-alvor-totalberedskapskommisjonen/id2985496/>